

KONSERVIRANJE-RESTAVRIRANJE NAGROBNEGA SPOMENIKA RODBINE SKALA

ROK VERSTOVŠEK TANŠEK

Na brežiškem pokopališču se nahaja spomenik rodbine Skála, znane brežiške obrtniško-trgovske družine, ki se je ukvarjala z lesom. Njihova parna žaga je bila osrednjega pomena za lokalne obrtniške posle, s čimer so pomembno prispevali k razvoju lokalne skupnosti.

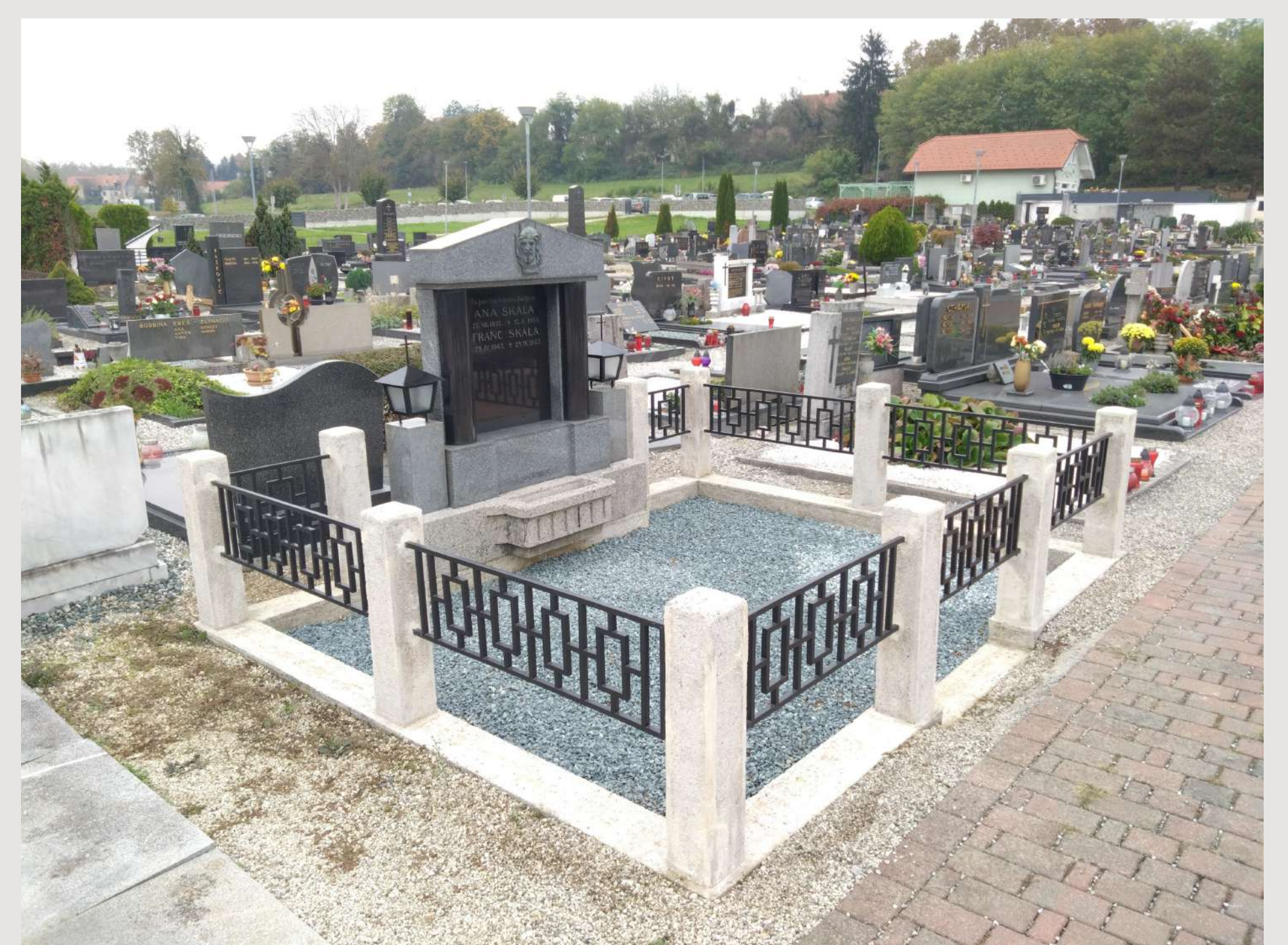
Spomenik predstavlja značilen krščanski grob, postavljen v smeri vzhod—zahod. Na nagrobni plošči spomenika je zgoraj vklesan napis: Tu počiva v miru Božjem. Spodaj sta zapisani imeni preminulih z datumom rojstva in smrti: Ana Skála in Franc Skála. Spomenik izstopa zaradi svoje velikosti in masivnosti izdelave. Vseeno pa je zaradi raznovrstnih okolijskih vplivov začel propadati. K temu je gotovo pripomoglo dejstvo, da je bil že več desetletij, preden so ga razglasili za spomenik lokalnega pomena, brez znanih naslednikov oziroma lastnikov, ki bi zanj skrbeli in ga sproti obnavljali.

V namen ohranitve nagrobnega obeležja smo sodelavci konservatorsko-restavratorske delavnice Posavskega muzeja Brežice popisali in pregledali stanje spomenika. Temelj spomenika je bil statično stabilen, medtem ko so bili betonski elementi precej poškodovani. Na stebrih so bile vidne razpoke, odstopanje betona in starih cementnih plomb. Na betonskih delih in kamnitih površinah so bili vidni črni madeži in rja, ki se je spirala z železnih elementov. Kovinska ograja je bila površinsko skoraj v celoti korodirana, nosilci vrat pa so bili nestabilni. Nagrobne svetilke so bile v izjemno slabem stanju, s propadlimi kovinskimi deli in poškodovanimi stekli. Bronast relief Kristusove glave je bil v dobrem stanju. Konservatorska-restavratorska dela smo začeli z odstranjevanjem rastlinske vegetacije in rje z betona in kamnitih površin z visokotlačnim čistilnikom in laserjem. Odstranili smo korozijo z železne ograje, medtem ko smo mehko sprijete nečistoče na bakrenem reliefu Kristusa odstranili s čopičem. Nadaljnje delo je obsegalo utrjevanje razpok v betonskih elementih ter dopolnjevanje manjkajočih delov. Lokalno manjkajoče betonske zaključke smo rekonstruirali. Kovinsko ograjo smo dodatno zaščitili z barvanim slojem, ki je tonsko ustrezal prvotnemu barvnemu nanosu. Zaradi izredno slabega stanja nagrobnih svetilk smo se odločili za njihovo rekonstrukcijo. Originalne nagrobne svetilke smo shranili v depojskih prostorih Posavskega muzeja Brežice. Konservatorsko-restavratorska dela na spomeniku so potekala med letoma 2023 in 2024.

Strokovni sodelavci: Pika Škerlj in Nives Slemenšek, Posavski muzej Brežice

Stanje nagrobnega spomenika pred

Stanje nagrobnega spomenika po posegu

Rekonstruirane nagrobne svetilke